

04.12.2010

Szpital Starozakonnych

autor: jaszol

„KRWAWY ZAJŚCIA. W warsztacie szewskim pod nrem 18 przy ulicy Wołyńskiej czeladnik Berek Janowski, pokłóciwszy się z towarzyszem Janklem Majerankiem, zadał mu kilka ciosów nożem. Majeranka, po opatrzeniu ran, odwieziono do szpitala starozakonnych” – donosił w 1881 roku Kurier Warszawski. Jednak sam pobyt w szpitalu pozostawiał wiele do życzenia. Lekarze nie mogli poradzić sobie bowiem z przepelnieniem, nawet mimo złego stanu budynku. Podjęto więc decyzję o zakupie gruntów na Czystym (dziś ulica Kasprzaka 17) i o budowie nowoczesnego gmachu, który służyć będzie całej Warszawie. Prace ruszyły w 1894 roku, głównie dzięki zaangażowaniu lekarzy i szerokiemu finansowemu poparciu mieszkańców stolicy.

Autorem projektu obiektu był Artur Goebel, który zaprojektował nie tylko 8 osobnych pawilonów szpitalnych, ale również budynek administracyjny, synagogę, dom przedpogrzebowy i kilka innych obiektów. Na kompleks składało się łącznie 17 nowoczesnie wyposażonych budynków. Był to najnowocześniejszy i największy szpital w Warszawie, który mógł poszczycić się m.in. pierwszym na ziemiach polskich centralnym ogrzewaniem parowym i agregatem prądotwórczym. Łącznie szpital dysponował 535 łózkami (252 dla mężczyzn, 270 dla kobiet i 13 dla dzieci). Oficjalne otwarcie, połączone z nabożeństwem w szpitalnej synagodze i uroczystym obchodem inauguracyjnym, odbyło się 22 czerwca 1902 roku. Lekarz naczelny dr Zygmunt Kramsztyk powiedział wtedy: „Nasz szpital powstał w sposób wyjątkowy, niezmiernie rzadki. (...)Nie było [od dawna] oddania szpitala, który by jak nasz powstał z drobnych składek całego odłamu społecznego i wspólnem wszystkich był dziełem”. Po I wojnie światowej szpital stale rozrastał się, organizował kursy medyczne, a nawet wydawał własne czasopismo. II wojna światowa zakończyła jego historię, zaś budynki szpitalne przekazane zostały szpitalowi miejskiemu (dawniej – szpitalowi św. Ducha). Obecnie na tym miejscu stoi Szpital Wolski.